Штучний інтелект в стратегічному менеджменті

Катерина Полуміскова
здобувачка освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PolumiskovaKA@krok.edu.ua
Ганна Пазєєва
к.е.н., доцент, заступник завідувача кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PazeevaA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6557-6890

Актуальність теми. У сучасному менеджменті використання штучного інтелекту стало частим явищем, адже сучасні організації оперують великими обсягами даних з різних джерел і потребують додаткових ресурсів задля їх аналізу та використання. Технології штучного інтелекту підвищують можливості аналізу даних і використовують їх для ефективного ведення бізнесу. Штучний інтелект набуває дедалі більшого значення як інструмент підвищення ефективності, оптимізації ресурсів і забезпечення конкурентних переваг бізнес-стратегіям підприємства.

Об`єктом дослідження є процеси стратегічного управління в організаціях, які використовують використовувати технології штучного інтелекту.

Предметом дослідження є вплив технологій штучного інтелекту на ефективність та якість стратегічного управління.

Мета дослідження. Виявлення основних переваг використання штучного інтелекту в стратегічному менеджменті.

Метою були продиктовані такі **завдання**:

• дослідження використання штучного інтелекту в стратегічному менеджменті;

• визначення переваг та недоліків використання штучного інтелекту в стратегічному менеджменті;

• аналіз впливу штучного інтелекту на тенденції та роботу в стратегічному менеджменті.

Методологія дослідження. Для збору інформації щодо впливу і використання ШІ використовують методи спостереження, порівняння, систематизації даних. Аналіз зібраної інформації здійснювався з використанням методів порівняння, системного аналізу, проводився метод узагальнення для підбиття підсумків.

Етапи та результати дослідження. Стратегічний менеджмент є дієвим інструментом для формування і підтримування конкурентної позиції підприємств, фірм і компаній на національному та міжнародному ринках. Стратегічний менеджмент – це діяльність, яка забезпечує створення та підтримку стратегічної відповідності між цілями організації, її потенціалом і можливостям у зовнішньому та внутрішньому середовищах, що дає можливість організації добиватися конкурентних переваг, виживати у довгостроковій перспективі, досягаючи при цьому, своїх цілей [1, с.13].

В умовах інтенсифікації глобальної конкуренції підприємства, які швидко адаптують свій бізнес до вимог діджиталізації та науково-технічного прогресу в контексті використання технологічний інновацій, отримують значну перевагу на своїх цільових ринках [2, с.68]. Більше того, штучний інтелект дозволяє підприємству бути більш гнучким, точним і швидким, що є вирішальними та ключовими факторами для успішного функціонування на сучасному ринку.

У даному дослідженні, на основі проведеного аналізу інформації та досвіду відомого підприємства було визначено основні переваги використання штучного інтелекту в стратегічному менеджменті:

1. Автоматизація рутинних завдань. Рутинні завдання, такі як складання звітів та обробка документації забирають багато часу. Штучний інтелект дозволяє автоматизувати ці процеси задля зменшення навантаження на персонал і підвищення виконання більш перспективних робіт.

2. Підтримка прийняття рішень. Штучний інтелект здатен аналізувати великі обсяги даних і виявляти в них закономірності та неточності, які можуть бути непомітними для людини. Системи на основі штучного інтелекту можуть : прогнозувати зміну попиту, аналізувати поведінку клієнтів та оцінювати ризики інвестицій та майбутніх загроз і потенційних можливостей. Це дозволяє керівництву підприємства приймати рішення на основі даних, а не інтуїції або обмежених аналізів інформації.

3. Оптимізація управління персоналом. Завдяки використанню штучного інтелекту можна проаналізувати продуктивність працівників, потреби в кадрах та оптимізувати процеси підбору персоналу.

4. Контроль якості продукції. Штучний інтелект за допомогою ком`ютерного зору може визначити дефекти або й додатково виправити його.

5. Оптимізація ланцюга постачання. Ефективне управління ланцюгами постачання забезпечує своєчасну доставку товарів, зменшення витрат і підвищення клієнтської задоволеності.

6. Економія ресурсів. Штучний інтелект може допомогти підприємствам значно знизити операційні витрати за рахунок автоматизації процесів та оптимізації використання ресурсів.

Одним із головних застосувань штучного інтелекту є прогнозування попиту, адже на основі аналізу історичних даних, поточних ринкових тенденцій та поведінки клієнтів, системи штучного інтелекту можуть передбачити потребу в продукції та послугах з великою точністю. Прикладом даного явища є найбільша у світі на ринках платформ електронної комерції та публічно-хмарних обчислень за виручкою та ринковою капіталізацією американська компанія “Amazon” [3], яка інтегрувала штучний інтелект для прогнозування попиту та оптимізації запасів на складах, що дозволило зменшити час доставки товарів до клієнтів та мінімізувати витрати на зберігання. Але як і будь яка інновація, штучний інтелект має низку недоліків, які будуть наявними ще деякий час. Серед них є: залежність від якості даних, які надаються для обробки, відсутність людського фактору, ризик упередженості, високі витрати на впровадження та підтримку,

проблеми з прозорістю, ризик кібербезпеки, етичні дилеми та обмежена здатність до самонавчання.

Підсумовуючи вищевикладені результати дослідження, зазначимо, що найголовніше у роботі зі штучним інтелектом це розуміння того, що окрім можливостей є певні обмеження. Штучний інтелект не завжди є логічним рішенням, що може вирішити всі проблеми, бо він є інструментом, що можна використовувати для покращення процесу прийняття рішень людиною та покращення результатів у певних сферах чи галузях діяльності. У стратегічному менеджменті штучний інтелект є допоміжним ресурсом, що дозволяє автоматизувати певні процеси та визначати і розглядати всі можливі варіанти результатів розробленого стратегічного плану.

Практична значущість результатів дослідження. Виходячи із досягнутих результатів, можна зазначити що штучний інтелект є потужним інструментом для аналізу даних, засобом для автоматизації рутинних процесів, ехнологією, що змінює ринок праці, інструментом для прогнозування та прийняття стратегічних рішень, фактором, що стимулює інновації, але й так само є технологією що вимагає постійного розвитку навичок. Тому, використання штучного інтелекту повинно бути об`єктивним та імплементованим тільки в ті процеси, що майже або взагіл не потребюють людського суб`єктивного погляду.

Ключові слова: менеджмент, стратегічний менеджмент, штучний інтелект.

Список використаних джерел

1. Сумець О.М. Стратегічий менеджмент: підручник. Харків, 2021. 13 с.

2. Євген Афанасьєв, Владислав Хома, Використання штучного інтелекту в стратегічному управлінні сучасним підприємством, Економічний аналіз, Т. 34 №4. 2024 рік. 67-71 с. file:///C:/Users/PolumiskovaK/Downloads/6168-6565683356-2-PB%20(1).pdf

3. Amazon, URL: https://www.amazon.com/ (дата звернення: 02.04.2025)